

THAM LUẬN CỦA THƯỜNG TRỰC HĐND THÀNH PHỐ HÀ NỘI
tại Hội nghị triển khai thực hiện Chương trình giám sát
của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội năm 2024

1. Trước hết, Thường trực HĐND thành phố Hà Nội thống nhất cao đối với các nội dung triển khai Chương trình giám sát năm 2024 của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Việc tổ chức Hội nghị hôm nay có ý nghĩa quan trọng, thiết thực với sự tham dự trực tiếp của các đồng chí lãnh đạo tại Nhà Quốc hội và của 62 điểm cầu các tỉnh, thành phố cũng như đổi mới trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Ủy ban Thường vụ Quốc hội nhiệm kỳ này đã góp phần tạo sự đồng bộ, thống nhất, chuẩn hóa trong hoạt động của cơ quan dân cử từ Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, các cơ quan của Quốc hội và HĐND các cấp.

2. Thường trực HĐND thành phố Hà Nội thống nhất cao đối với những đánh giá tình hình thực hiện Chương trình giám sát năm 2023 của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Chính từ việc Đảng đoàn Quốc hội xác định *“Việc đổi mới và đẩy mạnh công tác giám sát là khâu trọng tâm, then chốt để nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Quốc hội”*¹, cũng như sự quyết liệt, chuyên nghiệp, chất lượng hiệu quả từ các chương trình giám sát của Quốc hội đã lan tỏa, tạo động lực hướng dẫn hiệu quả hoạt động của HĐND các cấp mà Hà Nội luôn chú trọng học tập, triển khai tạo chuyển biến, chuẩn hoá, theo hướng đồng bộ. Trong đó,

- Hoạt động giám sát chuyên đề của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Hội đồng Dân tộc, các Ủy ban của Quốc hội trong thời gian qua đổi mới cả về phương thức, nội dung và quy trình tổ chức thực hiện. Giám sát chuyên đề của Quốc hội tiếp tục đi vào chiều sâu, hiệu quả, rõ nét, lựa chọn đúng vấn đề mà cử tri quan tâm, liên quan mật thiết đến phát triển kinh tế - xã hội và đời sống của Nhân dân; cách thức tiến hành giám sát được đổi mới, cải tiến, ngày càng bài bản, chuyên nghiệp, góp phần nâng cao đáng kể hiệu quả giám sát; công tác tổ chức thực hiện, điều hoà và bố trí thời gian giám sát linh hoạt, phù hợp với tình hình thực tiễn; kết quả giám sát đã từng bước tạo hiệu ứng tích cực trong xã hội.

- Thông qua hoạt động giám sát đã đánh giá được các tác động của cơ chế chính sách; tiếp tục phát huy những ưu điểm, kịp thời phát hiện hạn chế, bất cập và có các kiến nghị nhằm điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện chính sách, pháp luật, làm cơ sở cho việc quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước; chấn chỉnh kịp thời các sai sót, khuyết điểm, thúc đẩy các cơ quan hữu quan thực hiện tốt nhiệm vụ, quyền hạn của mình theo quy định, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả của hoạt động giám sát.

3. Hà Nội là Thủ đô, là trung tâm chính trị - hành chính quốc gia, trung tâm lớn về văn hóa, giáo dục, khoa học và công nghệ, kinh tế và giao dịch quốc

¹ Chương trình hành động của thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đoàn Quốc hội ban hành theo Quyết định số 2362-QĐ/ĐĐQH14 ngày 24/6/2021 của Đảng đoàn Quốc hội khóa XIV.

tế của cả nước với quy mô, khối lượng công việc rất lớn, nhiều việc khó, phức tạp nảy sinh. Đối với hoạt động giám sát - là một chức năng quan trọng trong hoạt động của HĐND các cấp, Thường trực HĐND thành phố Hà Nội đã thường xuyên nghiên cứu, tiếp thu các kinh nghiệm, cách làm hiệu quả của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội để xây dựng các đề án, kế hoạch, giải pháp để tiếp tục đổi mới, cải tiến hoạt động giám sát theo hướng thực chất, khoa học, hiệu quả, bám sát các quy định của Luật và tình hình thực tiễn của Thành phố giám sát sâu, đi tận cùng vấn đề.

Từ nhiệm kỳ 2021-2026 đến nay và đặc biệt sau khi Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành Nghị quyết số 594/NQ-UBTVQH15 ngày 12/9/2022 về *“Hướng dẫn hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban của HĐND, Tổ đại biểu và đại biểu HĐND”*; cùng với triển khai thực hiện Đề án số 15-ĐA/TU ngày 12/5/2022 của Ban Thường vụ Thành ủy về *“Nâng cao năng lực, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của HĐND các cấp giai đoạn 2021-2026 gắn với thực hiện thí điểm tổ chức mô hình chính quyền đô thị và củng cố chính quyền nông thôn tại thành phố Hà Nội”*, hoạt động giám sát của HĐND các cấp Thành phố đã thực sự “tươi mới”, không ngừng nâng cao về chất lượng, hiệu lực, hiệu quả và thực chất.

Hoạt động chất vấn, giải trình của HĐND, Thường trực HĐND Thành phố được đổi mới hoạt động theo hướng thực chất, rõ kết quả. Tại các kỳ họp, HĐND thành phố Hà Nội dành thời gian ít nhất 01 ngày tổ chức phiên chất vấn và trả lời chất vấn. Các phiên chất vấn được truyền hình trực tiếp để cử tri, Nhân dân theo dõi, giám sát; chuẩn bị và trình chiếu phóng sự về nội dung chất vấn thay cho trình bày báo cáo để minh họa rõ nét và cung cấp thông tin cho đại biểu. Các Phiên chất vấn của HĐND Thành phố diễn ra sôi nổi, thẳng thắn, nghiêm túc, thực chất, trách nhiệm và hiệu quả; kết thúc các phiên chất vấn HĐND Thành phố đã quyết nghị ban hành Nghị quyết về chất vấn và trả lời chất vấn, kèm theo phụ lục các “cam kết”, “lời hứa”, lộ trình, thời gian khắc phục; thường xuyên rà soát, đánh giá, đôn đốc và giám sát, tiến hành chất vấn tiếp về kết quả giải quyết, trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan, với phương châm đi đến cùng vấn đề chất vấn. Thực tiễn cho thấy nhiều vấn đề sau chất vấn, giải trình đã được UBND Thành phố và các cơ quan nghiêm túc, tập trung khắc phục và có nhiều chuyển biến tích cực.

Từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026 đến nay, HĐND Thành phố cũng đã tổ chức được 06 cuộc giám sát chuyên đề; Thường trực HĐND Thành phố tổ chức 11 cuộc giám sát chuyên đề; các Ban HĐND Thành phố tổ chức 48 cuộc giám sát, khảo sát; các Tổ đại biểu tổ chức 54 cuộc giám sát, khảo sát. Số cuộc giám sát nhiều hơn so với nhiệm kỳ trước và chất lượng được nâng lên. Nội dung giám sát tập trung vào các lĩnh vực vấn đề quan trọng, dân sinh, bức xúc, phát sinh trong thực tiễn phát triển Thành phố như: dự án chậm triển khai, quản lý khai thác tài sản công, cải cách hành chính; môi trường, nước thải, rác thải; đồng bộ hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội khu đô thị... Việc triển khai hoạt động giám sát

đảm bảo trọng tâm, trọng điểm, được triển khai bài bản, khoa học, đúng quy trình, quy định. Nhiều nội dung giám sát, Thường trực HĐND Thành phố mời các chuyên gia, nhà khoa học, các vị đại biểu Quốc hội thuộc Đoàn ĐBQH Thành phố cùng tham gia giám sát.

Đối với các hoạt động giám sát của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, các cơ quan của Quốc hội trên địa bàn Thành phố, Thường trực HĐND Thành phố luôn phối hợp chặt chẽ, tham gia tích cực, trách nhiệm; tham khảo nội dung chương trình, kế hoạch giám sát để có sự lồng ghép, phối hợp chặt chẽ, chủ động hơn, sớm hơn và hiệu quả thiết thực.

Thường trực HĐND thành phố Hà Nội cũng đã phối hợp với Đoàn ĐBQH Thành phố tích cực tham gia trách nhiệm, triển khai có hiệu quả các chương trình giám sát của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Trong đó, đồng chí Chủ tịch HĐND Thành phố đồng thời là Phó Trưởng đoàn ĐBQH đã trực tiếp là Trưởng của 04 đoàn giám sát chuyên đề theo các Nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội về chương trình giám sát năm 2023; Thường trực HĐND Thành phố, các cơ quan của Thành phố đã chủ động, nghiêm túc triển khai theo đúng quy định, yêu cầu của đoàn giám sát. Báo cáo kết quả giám sát luôn được Thường trực HĐND, các cơ quan của Hà Nội tiếp thu, chỉ đạo triển khai theo đúng quy định.

Từ sự lan tỏa với những cách làm quyết liệt, hiệu quả của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, HĐND thành phố Hà Nội cũng đã đổi mới, học tập, triển khai nhiều cách làm hay, đầy mạnh và phát huy hiệu quả hoạt động giám sát. Việc giám sát tại kỳ họp chú trọng nghiên cứu, xem xét kỹ các báo cáo của UBND và các cơ quan theo quy định để tăng cường thảo luận, quyết nghị ban hành các nghị quyết. Hoạt động chất vấn của HĐND Thành phố tiếp tục được phát huy mạnh mẽ, mở rộng chất vấn tới Chủ tịch UBND cấp huyện, các đơn vị có liên quan về trách nhiệm của mình; tăng cường tranh luận, làm rõ, đi đến tận cùng vấn đề, người trả lời chất vấn có giải trình, cam kết rõ lộ trình, giải pháp, trách nhiệm để giải quyết triệt để.

Hoạt động giám sát chuyên đề được chuẩn hóa trong việc xây dựng chương trình, tổ chức đoàn giám sát và ban hành kết luận, theo dõi, tái giám sát việc thực hiện kết luận. Điểm mới là sự chủ động phối hợp trong hoạt động giám sát giữa HĐND với Đoàn ĐBQH gắn với thực hiện Chương trình giám sát của Quốc hội; nhiều cuộc giám sát quan trọng của HĐND Thành phố đã mời đại biểu Quốc hội ứng cử trên địa bàn tham dự vừa phát huy được trí tuệ của đại biểu, vừa cung cấp thông tin, tạo tiếng nói thống nhất, hiệu quả hơn trên diễn đàn dân cử². Đồng thời, tăng cường giám sát tại cơ sở, chú trọng vào các đối tượng tác động trực tiếp, trao đổi kỹ giữa các bên có liên quan để có cái nhìn chân thực, khách quan nhất; tổ chức buổi giám sát linh hoạt theo nhóm các đơn vị tương đồng về

² Thuận lợi của Hà Nội là có số lượng đại biểu Quốc hội trên địa bàn đông nhất cả nước (31 đại biểu), có nhiều đại biểu là các chuyên gia có trình độ, kinh nghiệm, luôn sẵn sàng phối hợp, tham gia trách nhiệm đối với các hoạt động của HĐND Thành phố và hoạt động giám sát trên địa bàn.

nội dung, chức năng, nhiệm vụ; kết hợp giữa làm việc trực tiếp tại đơn vị giám sát và làm việc tại Trụ sở của HĐND để mở rộng được thành phần, đối tượng giám sát.

4. Về triển khai Chương trình giám sát năm 2024, Thường trực HĐND Thành phố nhất trí cao với các nội dung chương trình giám sát theo Nghị quyết số 90/2023/QH15 ngày 08/6/2023 của Quốc hội, Nghị quyết số 833/NQ-UBTVQH15 ngày 27/7/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Kế hoạch số 560/KH-UBTVQH15 ngày 27/7/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội triển khai thực hiện Chương trình giám sát của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội năm 2024. Đây đều là những nội dung giám sát rất lớn, quan trọng, trúng, đúng, được cử tri và Nhân dân rất quan tâm.

Trên cơ sở đó, HĐND thành phố Hà Nội cũng đã ban hành Chương trình giám sát năm 2024, ngoài các nội dung thường kỳ, HĐND Thành phố sẽ tổ chức 02 đoàn giám sát chuyên đề về: (1) Việc thực hiện kỷ luật, kỷ cương, trách nhiệm trong thực thi công vụ của các cơ quan nhà nước; (2) việc thực hiện Nghị quyết của HĐND Thành phố về kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021-2025. Bên cạnh đó, Thường trực HĐND Thành phố cũng sẽ tiếp tục phối hợp, triển khai giám sát về Dự án đường Vành đai 4 - Vùng Thủ đô; các dự án trọng điểm trên địa bàn; các nội dung dân sinh bức xúc như về giao thông, môi trường, PCCC... Đây đều là những nội dung quan trọng, phù hợp và gắn kết với chương trình giám sát của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Thường trực HĐND Thành phố sẽ phối hợp với Đoàn ĐBQH Hà Nội để triển khai nghiêm túc, trách nhiệm các nội dung giám sát đảm bảo khoa học, chất lượng, hiệu quả và đúng các quy định.

5. Về các đề xuất, kiến nghị:

- Đề nghị Bộ Chính trị, Quốc hội, Chính phủ, các cơ quan Trung ương và các tỉnh, thành phố quan tâm, chỉ đạo, phối hợp để sớm hoàn thiện dự thảo Luật Thủ đô (sửa đổi) trình Quốc hội thông qua, trong đó quan tâm mô hình chính quyền và tổ chức bộ máy của HĐND các cấp Thành phố.

- Đề nghị sớm tổng kết và xem xét sửa đổi, ban hành Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND mới. Trong đó, đề nghị nghiên cứu cụ thể hóa hơn về nhiệm vụ, quyền hạn của Thường trực HĐND, nhất là việc thực hiện các công việc giữa 2 kỳ họp của HĐND; nghiên cứu bổ sung quy định cụ thể hơn về việc HĐND, Thường trực HĐND cấp trên giám sát HĐND, Thường trực HĐND cấp dưới và giám sát việc ban hành văn bản quy phạm pháp luật của các cơ quan; cụ thể quy trình giám sát của Tổ đại biểu và đại biểu HĐND; cụ thể hóa đối tượng chịu sự chất vấn, giải trình là Thủ trưởng cơ quan Thi hành án dân sự cùng cấp, Thủ trưởng các cơ quan liên quan cùng cấp và Chủ tịch UBND cấp dưới. Đồng thời, nghiên cứu để luật hóa các quy định, chế tài đối với các cá nhân, tổ chức cố tình không thực hiện, thực hiện không đầy đủ hoặc kéo dài thời gian thực hiện các yêu cầu, kiến nghị của các Đoàn giám sát của HĐND.

- Tiếp tục tăng cường các hoạt động giám sát vào một số lĩnh vực: Công tác quy hoạch, công tác quản lý đất đai; các chính sách khuyến khích thu hút đầu tư; các chính sách an sinh xã hội; công tác giải quyết kiến nghị của cử tri, đơn thư khiếu nại tố cáo của công dân và việc thực hiện các kết luận giám sát nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả giám sát của Quốc hội và HĐND các cấp.

- Đề nghị Văn phòng Quốc hội, Ban Công tác đại biểu của Ủy ban Thường vụ Quốc hội đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của hệ thống cơ quan dân cử từ Quốc hội đến HĐND các cấp. Trong đó: (1) Đẩy mạnh công khai thông tin liên quan đến báo cáo kết quả kiểm toán, thanh tra của các cơ quan liên quan nhằm cung cấp thông tin xác thực, đầy đủ, tránh chồng chéo, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát; (2) Xây dựng cơ sở dữ liệu chung, sử dụng phần mềm để theo dõi, đôn đốc, giám sát kết quả thực hiện các kiến nghị, kết luận sau giám sát, công tác giải quyết kiến nghị cử tri, công tác giải quyết đơn khiếu nại, tố cáo của công dân; (3) Tiếp tục tăng cường tham mưu công tác tập huấn, bồi dưỡng về hoạt động giám sát; quy trình giám sát và kỹ năng thực hiện quyền giám sát.
